



fuzindl

Leto 46

Ravne na Koroškem, marca 2009

št. 3

INTERVJU Z GLAVNIM DIREKTORJEM SISTEMSKÉ TEHNIKE IN ARMASA

Dr. Milan Švajger: »Križa trka tudi na naša vrata, skušamo jo zadržati pred njimi«

Sistemska tehnika se je po izgubi posla za izdelavo osemkolesnikov za slovensko vojsko uspešno prestrukturirala. Lani so se preselili tudi v nove proizvodno-poslovne prostore. Kako v prihodnost gleda prvi mož Sistemske tehnike in Sistemske tehnike Armas dr. Milan Švajger?

Gospodarska kriza se vse bolj širi tudi na Koroško. Kako jo občutite v Sistemski tehniki?

Največje težave imajo predvsem tista podjetja, ki so v veliki meri vezana na avtomobilsko industrijo in gradbeništvo. Srečo imamo, da ne sodelujemo z nobeno od omenjenih panog. Trenutno smo, s pogojnikom bi rekel, še v zatišju krize. V tem trenutku imamo še dovolj naročil, zahvaljujoč pretekli konjunkturi.

Vendar kriza trka tudi na vrata Sistemske tehnike. Odjav naročil sicer še nismo prejeli, dobili pa smo nekaj zahtevkov za preložitev dobavnih rokov na poznejši čas. To pa pomeni, da bomo imeli v naslednjih mesecih nekoliko manjšo realizacijo od načrtovane. Preložena naročila nam povzročajo tudi dodatne stroške, saj smo material že kupili in v njem so vezana znatna sredstva. Veliki so pritiski na znižanje cen za že sklenjene posle, tudi tiste, za katere smo jeklo že kupili po višjih cenah od današnjih.

Ker kriza še kar traja in nihče ne ve, kdaj bomo dosegli dno, se na njeno poglobljanje pripravljamo. Pričakujemo, da bo poslovanje v drugem polletju občutno slabše, kot je bilo lani, zato se z ukrepi v proizvodnji in komerciali pa tudi na drugih področjih intenzivno pripravljamo na poslabšanje razmer poslovanja. Naši ukrepi so vsi usmerjeni v to, da bi kriza v čim večji meri ostala pred vrati Sistemske tehnike.



V novih proizvodno-poslovnih prostorih je poskrbljeno za kakovostne delovne razmere.

Katere protikrizne ukrepe ste že uvedli?

Najprej, v proizvodnji smo postavili visoke zahteve po povečanju produktivnosti, kot naš odgovor na dejstvo, da to, kar so lani naši nemški partnerji naročali pri nas ali pa v Romuniji, letos zaradi pomanjkanja dela delajo sami. In to po romunskih cenah, ne po naših, ki so višje od njih. Zato moramo zelo povečati produktivnost, da bomo zmanjšali stroške in postali konkurenčni nemškemu podjetju, ki so zdaj zelo znižala cene.

Na drugi strani pa med te ukrepe sodi tudi regulacija cen naših vhodnih surovin oziroma vložnega materiala. Cene jekla so se občutno znižale in če jih naš največji dobavitelj in partner Metal Ravne ne bo prilagodil, bomo prisiljeni, čeprav kot eden izmed največjih slovenskih kupcev ravnenskega jekla, kupovati tam, kjer jih ponujajo po konkurenčnejših cenah.

Z Metalom Ravne vas sicer zavezuje pogodba o medsebojnem partnerstvu.

Metal Ravne je za nas najpomembnejši dobavitelj in z njim seveda želimo dolgoročno poslovati, smo tudi nekakšni naravni zavezniki. Zakaj bi vozili jeklo, ki ga lahko izdelamo tukaj in je vsaj tako kakovostno kot kje drugje, sto in še več kilometrov daleč? Ves svet je danes obremenjen z ekološkimi problemi, tudi zato, ker se tovrstne zadeve premalo upoštevajo. Pripeljati toliko in toliko ton jekla na Ravne in potem od tu odpeljati stroje, pomeni toliko in toliko emisij CO₂ v okolje. Zakaj, če to ni potrebno? Če bi vsi tako razmišljali, bi že veliko storili za okolje.

V času visoke konjunktore, ko je Metal Ravne prodajal tudi po do 40 odstotkov višjih cenah, kot jih danes priznava trg, smo jeklo seveda kupovali na Ravnah, saj so imeli tudi drugi ponudniki podobne cene ali pa te niso bile toliko nižje, da bi kompenzirale transportne stroške. A zdaj je boj na trgu tako neizprosno, da kupci pritiskajo na znižanje cen v že sklenjenih pogodbah, tako za izdelavo systemske opreme kot komponent in valjev. Zaradi tega pač iščemo kompenzacije v nižji ceni vložnega materiala, tudi naša konkurenca kupuje najcenejše jeklo. Zato morajo tudi v ravnenskem jeklarskem podjetju razumeti, kaj se dogaja v globalni krizi.

Ali zaradi krize letos načrtujete nižje prodajne prihodke kot lani?

Načrtujemo za 12 odstotkov večjo realizacijo, kot je bila lani, torej 25 milijonov evrov prihodkov od prodaje. Tudi dobiček naj bi bil višji od lanskega, ki je znašal milijon evrov. Eno je seveda gospodarski načrt, drugo pa negotova realnost, vendar bomo storili vse, da bi načrte izpolnili in pridobili manjkajoča naročila. Trudimo se tudi na kitajskem trgu. Naši predstavniki so obiskali pet potencialnih kupcev, konec februarja je bila pri nas kitajska delegacija in želela videti tudi proizvodnjo jekla v Metalu Ravne, da se prepriča o resnosti naših ponudb. Z obiskom so



Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Dr. Milan Švajger: »Načrtujemo za 12 odstotkov večjo realizacijo, kot je bila lani.«

bili kitajski poslovneži, ki so se zanimali za vse izdelke, predvsem pa valje, zelo zadovoljni. Zdaj se pogovarjamo o testnih naročilih, eno poskusno naročilo že imamo, pričakujemo pa še dve. Če poskusne izdelke letos izdelamo in jih kupci stestirajo, se lahko večjega obsega naročil nadejamo šele prihodnje leto in pozneje. Ta postopek pač zahteva čas.

V podjetju Sistemska tehnika Armas, kate-rega ste tudi direktor, pa je težišče predvsem na razvojnih projektih.

V Armasu se v zadnjih dveh letih zaposleni ukvarjajo predvsem z razvojem, in tako bo tudi letos. Proizvodnja je bila tam omejena predvsem na vzdrževanje valukov Slovenske vojske, nekaj izdelkov za težko oborožitev in oklepna vozila pa smo izvozili tudi v Avstrijo in Izrael. V proizvodnji nimamo deljenih strojev med Sistemska tehnika in Armasom, na njih poteka tako civilna kot vojaška proizvodnja, ločena pa sta razvoj in trženje. Armas solidno posluje, vendar že čutimo vplive krize. Dogovorjeni smo bili, da bomo za Portugalsko na Ravnah delali oklepna vozila z minometno nadgradnjo, katerih razvoj bo končan konec leta, vendar je to vse manj verjetno, saj tudi portugalskim podjetjem zelo primanjkuje dela. Srednjeročno gledano to za nas ni nič kaj obetavna situacija.

Je pa z našim servisiranjem valukov zelo zadovoljno ministrstvo za obrambo. Slovenska vojska uporablja zdaj valuke, ki so stari od dveh do dvanajst let in ker je zagotovljena življenjska doba vozila dvajset let, dejanska pa še več, predvidevam, da jih bomo vzdrževali še vsaj naslednjih deset do dvajset let. S posodobljeno opremo bodo ta vozila v uporabi še vsaj dvajset let ali celo še dlje.

Spomladi pričakujemo obisk ministrice.

Ob obisku ministra za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregorja Golobiča v Dravogradu je bilo iz vašega podjetja slišati največ kritik na račun natečajev za pridobitev razvojnih sredstev.

Ko smo leta 2006 izgubili posel s krpanom, smo se lotili prestrukturiranja podjetja in se še bolj usmerili v razvoj. Zahvaljujoč tem ukrepom, smo krizo pričakali z zaključeno naložbo v nove proizvodno-poslovne prostore, v nasprotnem primeru bi bili zdaj v bistveno slabšem položaju. Sodelavcem sem večkrat poudaril, da moramo novim halam, ob povečani in razširjeni proizvodnji, dati tudi novo vsebino – nove programe in novo proizvodno opremo. Pri financiranju razvoja pa nas omejujejo nezadostna lastna sredstva, zato se že dve leti intenzivno prijavljamo na evropske in državne razpise.

Opažamo, da je bila politika vodenja teh razpisov, upam si reči, katastrofalna. Črpanje evropskih sredstev je bilo preskromno, razpisi so bili pripravljani nekakovostno, z izključujočimi se pogoji, pa tudi sredstva so se delila po dokaj čudnih ključih. Nerazumljivo se nam zdi, da kot zdravo in perspektivno podjetje na teh razpisih nismo uspeli dobiti sredstev za razvoj. Zato smo ministru Golobiču poročali o naših negativnih izkušnjah in pričakujemo od vlade, da bo na tem področju naredila red. Če bomo na naslednjih razpisih uspeli, predvidevamo, da bomo v prihodnjih letih uvedli nove in perspektivne proizvodne programe.

V naši dejavnosti brez razvoja ne gre, to pomeni nazadovanje in zaostajanje za konkurenco. Zaposlene v razvoju tudi dodatno spodbujamo in skrbimo za njihov strokovni razvoj, predvsem z izobraževanjem in s sodelovanjem z domačimi in s tujimi izobraževalnimi institucijami.

Da bi spodbudili zanimanje mladih za tehniko, ste lani vsem dijakom prvih letnikov Srednje šole Ravne podelili enoletno štipendijo.

Štipendije podeljujemo sicer že vsa leta, za vse stopnje šolanja. Izmed omenjenih štipendistov prvih letnikov bomo poiskali najboljše in jim ponudili kadrovske štipendije. Za to potezo smo se odločili, da bi pri ljudeh vzbudili zanimanje za tehniške poklice, da bi jih naredili privlačne. Naj poudarim, da so v naših novih delovnih prostorih, tudi na področju ekološko zahtevnejših tehnologij, kot je varjenje, zelo kakovostne delovne razmere. V primerjavi s starimi prostori tudi utesnjenosti ni več. Težko kje v Evropi najdemo

tovarno z boljšimi razmerami za delo. To je tudi maksimalno mehanizirano in avtomatizirano.

V Sistemski tehniki je zdaj zaposlenih 256 sodelavcev, v Armasu pa 17. So zaradi grozeče krize njihova delovna mesta ogrožena?

Veliko smo imeli najetih delavcev, vsem pogodb o delu nismo podaljšali. Svojih delavcev ne odpuščamo, ukrepe v proizvodnji in komerciali pa smo zastavili tako, da če kriza ne bo preveč prizadela našega podjetja, ne pričakujemo odpuščenja ali večjega skrajševanja delovnega časa. Je pa res, da tudi pri nas, v toplotni obdelavi, primanjkuje dela in morajo zaposleni koristiti dopust. Po drugi strani pa so v podjetju še vedno delovna mesta, ki zahtevajo opravljanje nadur.

Kaj pričujete od vložene tožbe za razveljavitev pogodbe o patriah med Rotisom in Morsom?

Tožbo, ki smo jo vložili že leta 2006, smo na povabilo sodišča še razširili, in sicer z vsemi dokazi in s sumi korupcije, ki so se pojavili v zadnjih dveh letih. Ker je gradiva veliko, je prva razprava, predvidena za marec, prestavljena na 3. junij. Pričakujemo, da bo sodišče sprejelo sklep, da je pogodba nična.

Naš namen ni škoditi poslom Morsa z drugimi dobavitelji, ampak ščititi lastne interese. Ker smo bili pri tem poslu moralno in materialno oškodovani, bomo seveda naredili vse, da bomo dokazali, da ni bilo tako, kot so govorili tudi lokalni politiki in koroški poslanec, da je Sistemaska tehnika pripravila slabo ponudbo. Danes imamo vse dokaze, da je bila naša ponudba ne samo kakovostnejša, popolnejša in edina ustrežna razpisnim pogojem, temveč je bila tudi cenovno ugodnejša.

Mislite, da je verjetno, da bi za domačo vojsko kdaj delali krpane?

Držim se reka Nikoli ne reci nikoli. Makedonija, ki je manj razvita kot naša država, se je povezala z Ukrajino in bo razvila svojo proizvodnjo oklepnih vozil, ker razmišlja racionalno: če že gre za davkoplačevalski denar, naj ga zaslužijo domači delavci. Po podobni poti bosta najverjetneje šli tudi Srbija in BiH, naši do včeraj še potencialni tržišči. Vsi v naši sosesčini bodo imeli lastno proizvodnjo oklepnih vozil in lastni servis, le v Sloveniji smo se ustavili na pol poti. Imamo svoje valuke, znanja in potenciala, ki sta se v desetletju proizvodnje valukov v Sloveniji nakopičila, pa nismo izkoristili pri osemkolesnikih. Lahko bi imeli povsem kakovostno opremljeno vojsko, s suverenim avtonomnim zaledjem glede nadaljnega razvoja in vzdrževanja. Taka vozila se kupujejo za več deset let in v tem času se njihova namembnost lahko tudi večkrat spremeni, menja se zastarela oprema itd. Domači proizvajalec to lahko počne lažje in ceneje.

A. Č.

NASTAJA NOVO REGIJSKO VISOKOŠOLSKO SREDIŠČE

Ravne bodo dobile visoko tehniško šolo

Novembra lani so ravenski občinski svetniki potrdili projekt Ustanovitev Visoke šole Ravne na Koroškem in za postopke za njeno ustanovitev iz občinskega proračuna v tem in prihodnjem letu namenili 150.000 evrov. Visokošolski zavod s področja tehniških ved naj bi svoja vrata odprl v študijskem letu 2010/11.

Občina Ravne na Koroškem se je ob upoštevanju strategije nadaljnjega razvoja visokega šolstva v Republiki Sloveniji, strategije razvoja občine z usmeritvijo v ustanovitev regijskega visokošolskega središča, izkazanih potreb gospodarstva občine in koroške regije odločila za pristop k projektu izvedbe postopkov za ustanovitev Visoke šole Ravne na Koroškem oziroma za pripravo in akreditacijo visokošolskega študijskega programa s področja tehniških ved na Ravnah na Koroškem.

Kot ocenjujejo na ravenski občini, so metalurška, kovinska in strojnopredelovalna industrija na Koroškem tako razširjene, da za svoj nadaljnji razvoj in prestrukturiranje nujno potrebujejo večje število diplomantov visokega strokovnega izobraževanja, ki bodo glede na cilje programa praktično usmerjeni inženirji, z zadosti širokim strokovnim znanjem in s predvsem uporabnim znanjem s ciljnih področij. Na Koroškem obstaja dovolj široka baza srednješolskih kadrov (tehnikov) in diplomantov višjih strokovnih šol, ki se lahko vključijo v programe. Pobudniki ustanovitve visoke šole predvidevajo še, da se bodo v šolo vpisovali tudi študentje iz sosednje avstrijske Koroške.

Na ravenski občini so prepričani, da ima Koroška že dokaj pestro ponudbo študija na področju netehniških smeri in da potrebe okolja ter gospodarstva zahtevajo tudi možnosti rednega in izrednega študija v programih tehniških strok. Ocenjujejo, da so predvsem programi s področja strojništva in metalurgije zelo primerni za nadaljnji strokovni in profesionalni razvoj srednješolsko izobraženih kadrov, tako za zaposlene v večjih podjetjih kot na področju drobnega gospodarstva in obrti. Poleg tega koroška regija doživlja t. i. beg možganov, ko si študentje po končanem študiju delo iščejo drugje, ostajajo v Ljubljani in Mariboru, kar slabi razvojne moči in potencialne Koroške.

Cilj projekta, v okviru katerega je občinski svet letos namenil 80.000 evrov, v letu 2010 pa 70.000 evrov za izvedbo ustanovitvenih postopkov (elaborat bo pripravilo Koroško višje- in visokošolsko središče), je ustanovitev Visoke šole Ravne v letu 2009 ter začetek študija na njej v šolskem letu 2010/11.

Zavod bo izvajal dodiplomski visokošolski strokovni študijski program 1. stopnje ter razvijal nadaljnje stopnje izobraževanja in programe



Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

V posloplju Srednje šole na Ravnah deluje tudi Višja strokovna šola Ravne, kjer je decembra lani šolanje zaključilo 24 diplomantov strojništva.

strokovnega izpopolnjevanja. Predvidoma bo omogočil razvoj visokokakovostnega terciarnega izobraževanja in aplikativnega raziskovanja na področju tehniških ved.

Na ravenski občini pričakujejo, da bodo med ustanovitelji poleg domače občine še gospodarske družbe in razvojne inštitucije oziroma bi bil to zavod zasebnega in javnega partnerstva. Če bo prišlo do uskladitve z razvojnimi programi na državni ravni, bi bila ustanoviteljica država oziroma ministrstvo za visoko šolstvo.

Poleg stroškov, ki jih pokriva omenjeni projekt, je treba upoštevati še zagotovitev prostorov in tudi zagonske stroške. Dejavnost visokošolskega zavoda se bo financirala iz različnih virov: šolnine, donacije, sponzorstva, če bo pridobljena koncesija oziroma bo soustanoviteljica država, pa tudi iz proračunskih virov Republike Slovenije.

Z ustanovitvijo Visoke šole Ravne in akreditacijo visokošolskega študijskega programa s področja tehniških ved bi začeli, po mnenju pobudnikov, uresničevati tudi dolgoročnejša cilja: vzpostavitev pogojev za delovanje in razvoj visokošolskega središča Ravne na Koroškem kot razvojne in povezovalne inštitucije visokih šol in dislociranih enot ter vzpostavitev pogojev za nastanek univerze na Koroškem.

A. Č.

Vir: Projekt Ustanovitev Visoke šole Ravne na Koroškem, www.ravne.si

POGOVOR Z DIREKTORJEM PODJETJA BVD-RAVNE MIRKOM VOŠNERJEM

Varnost in zdravje pri delu zaradi krize nista ogrožena

Podjetje Biro za varnost pri delu (BVD-RAVNE) je že petnajst let pooblaščen služba varnosti pri delu v večini družb na območju nekdanje Železarne Ravne, njegov direktor Mirko Vošner, univ. dipl. varnostni inženir, pa na področju varnosti in zdravja pri delu deluje že skoraj trideset let in razmere dobro pozna, zato je kar primeren sogovornik o aktualnem stanju na tem področju.

Kako poslabšane gospodarske razmere vplivajo na področje varnosti in zdravja pri delu (VZD) v družbah na zaokroženem gospodarskem območju (ZGO) nekdanje železarne?

Spodbudno je, da ob koncu lanskega oziroma v začetku letošnjega leta ob podpisovanju pogodb o opravljanju nalog s področja VZD, ki jih izvajamo kot pooblaščen podjetje, noben tehnični direktor oziroma predstavnik komercialnega oddelka ni izpostavil ali zahteval zniževanja ravni nalog na področju VZD. Nasprotno, opažamo zahteve po še večji odgovornosti, ažurnosti in zagotavljanju višje ravni VZD, kar je za nas še dodaten strokovni izziv oziroma obveznost. To velja za vsa področja, od pregledov delovne opreme, usposabljanja za varno delo, ekoloških meritev do požarnega varstva.

V podjetjih, ki sta konec lanskega leta dobili novega lastnika, opažamo zahtevo po še doslednejšem izvajanju nacionalnih zakonov s področja VZD, celo več: zavzemajo se za uvajanje še ostrejših ukrepov, samo da bi preprečili poškodbe pri delu oziroma čim bolj zmanjšali tveganje zanje. To pa potrjuje tudi vlogo podjetja BVD-Ravne na ZGO-ju in pravilnost odločitve pred petnajstimi leti o reorganizaciji in privatizaciji servisnih služb, iz katerih je nastalo tudi naše podjetje.

Ne moremo pa se izogniti očitnemu negativnemu pojavu zaradi finančne in ekonomske krize, ki je prizadela naše poslovne partnerje, torej proizvodne družbe izvoznice, z upadom naročil za evropski in ameriški trg. Gre za zaustavljanje plačilnega prometa in podaljševanje plačilnih rokov, kar vpliva tudi na naš položaj. A ob razumevanju ključnih poslovnih partnerjev uspevamo v zadnjih mesecih prebroditi tudi te težave.

Finančna in ekonomska kriza pa povzroča, čeprav na prvi pogled nekoliko nenavadno, tudi pozitivne učinke, vsaj na področju VZD na ZGO-ju.

Nove razmere bodo vplivale tudi na sistem VZD, in sicer ponekod tudi pozitivno. Naj utemeljim. Fluktuacija bo bistveno manjša v primerjavi z zadnjimi leti, ko je bil velik priliv novih zaposlenih, ki jih, glede na delovne izkušnje, uvrščamo v kategorijo mladih delavcev. Analiza nevarnih dogodkov in poškodb na ZGO-ju (225 poškodovanih delavcev ali 8,4 % zaposlenih) razkrije, da je bilo največ poškodb v podjetju (pri 15 % vseh delavcev), kjer so lani največ zaposlovali, bistveno manj (3 %) pa v enem od podjetij, kjer ni bilo velikega priliva na novo zaposlenih. Ker letos število zaposlenih ne bo raslo, bodo v podjetjih delali predvsem bolj usposobljeni delavci, ki poznajo stroje, naprave in proizvodnjo ter s tem tveganja oziroma nevarnosti pri delu. To bo zagotovo pripomoglo k večji stopnji VZD.

V bolj umirjenem proizvodnem ritmu bo manj izredno povečanega obratovanja, ki velikokrat pripelje proizvodni proces in delavce v njem do roba nevarnosti ali celo čez njega. Posledica kampanjske proizvodnje in zelo kratkih ter napetih rokov dokončanja proizvodnega ciklusa so seveda tudi večja tveganja na področju VZD.

Tretji razlog za moje prepričanje, da se bo povečala stopnja VZD pri delu, pa so lani dokončane proizvodno-tehnološke investicije v številnih podjetjih, predvsem v Metalu Ravne in Sistemski tehniki. Zara-



Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Mirko Vošner: »Za nezgode pri delu je največkrat kriv t. i. človeški faktor.«

di naložb so se izboljšale tudi delovne razmere ter s tem varnost zaposlenih. Gre namreč za visoko stopnjo avtomatizacije in tehnološke procese, ki ne potrebujejo delavcev v neposredni bližini delovnih naprav, saj so zaposleni zdaj bolj upravljalci procesno krmiljenih sistemov. Tudi delovni prostori so blizu optimalnih, ko presojamo njihove ekološke značilnosti. Res pa je, da je delo z novo opremo zelo odgovorno in zahteva veliko koncentracijo, saj so to zelo zahtevni delovni procesi z veliko pretočnostjo materiala in možnostjo napak ter povzročitve ogromnih materialnih stroškov. Zdaj torej ni več toliko nevarnosti za poškodbe npr. lokomotornega sistema ali za poškodbe oziroma zdravstvene okvare, ki jih povzročajo hrup, vibracije in neugodne mikroklimatske razmere, temveč se pojavljajo nove nevarnosti, kot je stres, na katerega se bomo morali ustrezno odzvati.

Lani sta se zgodili dve nezgodi s smrtnim izidom, eden izmed ponesrečenih je bil t. i. zunanji delavec. Kaj storiti, da v prihodnje do tovrstnih nezgod ne bi več prihajalo?

V ZDA so v eni izmed zadnjih raziskav na področju VZD ugotovili, da 80 do 90 odstotkov nezgod pri delu zakrivi t. i. človeški faktor. Sam sem nekoliko dvomil v te ugotovitve, saj sem menil, da sodobna tehnologija, visoka stopnja avtomatizacije in številni vgrajeni varnostni sistemi dovolj učinkovito odpravljajo nevarnosti, ko bi delovne naprave ogrožale zaposlene. Vendar se ogroženost le-teh bistveno poveča, ko morajo opraviti katero od izrednih delovnih operacij, npr. ob zastoju sicer programiranega procesnega koraka – takrat njihovo zavedanje o delovanju naprave lahko zataji. To potrjuje tudi ena od lanskih težkih nesreč. Vzrok za drugo je bil podcenjevanje povečane nevarnosti in nespoštovanje varnostnih ukrepov. Torej, nikjer ni odpovedala naprava v smislu tehnično-varnostnega sistema, temveč so odpovedali človeški nadzor, dosledno spoštovanje pravil uporabe varnostnih naprav in upoštevanje dodatnih varnostnih ukrepov ob spremenjeni tehnologiji.

Da ustavimo te negativne trende, smo se v večini podjetij odločili za uvedbo projekta odkrivanja nevarnih dogodkov. Najdlje smo v največjem jeklarskem podjetju, kjer smo že pripravili posebno evidenčno knjigo, v katero bodo delavci iz proizvodnje zapisovali vse nevarne dogodke (s področja VZD, požarnega varstva in ekologije), ki lahko posledično povzročijo poškodbe na delu. Delovodje, vodje in varnostni inženir morajo te evidentirane dogodke temeljito preučiti, ugotoviti vzroke zanje in pripraviti takojšnje ukrepe za njihovo odpravo.

V zadnjem času se vse več govori o mobingu pri delu.

Mobing oziroma trpinčenje na delovnem mestu je relativno nov pojav in je posebej opredeljen tudi v delovnopравни zakonodaji. Res je tudi, da v zaostrenih gospodarskih razmerah vse bolj prihaja v ospredje tudi problematika medsebojnih odnosih v delovnem okolju. Vedeti moramo, da ga je več vrst. V javnosti je sicer najbolj znan mobing s strani vodstva na podrejene. Veliko ga je tudi na horizontalni ravni med sodelavci, ne smemo pa podcenjevati niti izvajanja mobinga podrejenih nad nadrejenimi. Kljub vsemu se je treba pri mobingu zavedati, da lahko gre tudi za njegovo zlorabo, zlasti na relaciji nadrejeni in podrejeni delavec, ko sledni ne dosega pričakovanih rezultatov dela. V tem primeru prihaja do bolj ali manj upravičenega nezadovoljstva in tudi kritike nadrejenega delavca. Tu lahko gre za zelo tanko ločnico med izvajanjem mobinga ali slabo kakovostjo dela zaposlenega.

Bistveno je, da v kolektivu nekaj časa, ki ga je sicer glede na vse obveznosti vse premalo, posvetimo tudi medsebojnim odnosom. Sicer pa menim, da to ni velik problem v naših podjetjih (največ mobinga je po izsledkih domačih, zlasti pa tujih raziskovalcev v državni upravi, zdravstvu ...). Prav pa je, da smo pozorni (senzibilni)

do tega pojava, o njem je treba ozaveščati in izobraževati zaposlene, vodstvo in sindikate. Pozitivna delovna klima je še kako pomembna v času premagovanja vse bolj zaostrenih gospodarskih in finančnih razmer.

Alkohol na delovnem mestu ni neznanka, lani pa se je prvič pojavilo bolj opazno uživanje nedovoljenih drog. Čemu to pripisujete?

Lani spomladi in poleti smo opravili kar nekaj kontrol oziroma testiranj na uživanje nedovoljenih drog in zaradi suma delavce napotili na zdravniški pregled, ki je nato potrdil uživanje drog. Kar nekaj ljudi je zaradi potrjenih raziskav uživanja nedovoljenih drog dalo odpoved delovnega razmerja. Vzrok za ta pojav je jasen: Lani so podjetja zaposlovala veliko (mladih) delavcev na novo, povpraševanje po kadrih je bilo ogromno in selekcije skoraj ni bilo. Delo je dobil vsakdo.

Morda ob koncu še zaključna misel glede vloge in pomena VZD.

Tako kot sem dejal že v uvodu, je sistem VZD eden izmed pomembnih elementov za doseg do dobrih poslovnih rezultatov. Teh praviloma ne moremo dosegati brez urejenega in varnega delovnega okolja, še manj pa brez dobro usposobljenih delavcev. Ustrezna raven obojega je predpogoj za izvajanje visoko zahtevnih tehnoloških procesov, pri katerih se srečujemo tako z zahtevno kot zelo drago delovno opremo. Vodstva podjetij se dodobra zavedajo odgovornosti za zagotavljanje varnih in zdravih delovnih razmer, pri čemer smo jim kot specializirana strokovna služba v ustrezno pomoč. Ne nazadnje, kljub recesiji in evidentnemu pomanjkanju naročil, zlasti v proizvodnih podjetjih ter s tem posledično čedalje večjim pritiskom ugotavljanja presežnih delavcev ali izvajanja milejšega ukrepa skrajševanja delovnega časa, ostaja delavec pomemben faktor v delovnem procesu. Zagotavljanje ustrezne ravni VZD je praviloma dolgoročna naložba z veliko donosnostjo, in to ne samo v finančnem smislu, ampak predvsem zaradi ohranjanja zdravlja delavcev skozi celotno delovno dobo in tudi po njej. Večina evropskih držav postopoma uvaja podaljševanje delovne dobe in temu smo zaradi različnih vzrokov prisiljeni slediti tudi v Sloveniji. Ohranjanje ustrezne delovne kondicije zaposlenih pa je eden izmed temeljnih ciljev sistema VZD v podjetjih. Zato glede tega gledam v prihodnost z optimizmom, saj mi to potrjujeta tudi vse bolj urejeno delovno okolje in delovna disciplina zaposlenih v veliki večini podjetij, s katerimi poslovno sodelujemo. Razlika v pojmovanju in izvajanju ukrepov VZD v delovnem okolju je v zadnjih letih več kot očitna, kar pa ne pomeni, da nimamo na tem področju novih izzivov. Predvsem ostaja izziv odprava vseh tistih tveganj pri delu, ki lahko povzročijo poškodbe ali zdravstvene okvare zaposlenih.

A. Č.

OB TEDNU BOJA PROTI RAKU 2009

Storite kaj za svoje zdravje!

Koroško društvo za boj proti raku začenja marca številne aktivnosti, ki bi nas morale ponovno spodbuditi, da napravimo nekaj zase v obvladovanju te, čedalje pogostejše kronične bolezni, ki jo imenujemo RAK.

Med najpomembnejšimi vzroki za povečevanje števila bolnikov so: staranje prebivalstva (rak je pretežno bolezen starejših ljudi), podaljšana doba preživetja bolnih, vedno boljše diagnostične metode in tudi večja izpostavljenost prebivalstva tveganim dejavnikom.

Za to boleznijo zbolijo na leto približno 10.000 prebivalcev Slovenije (polovica moških in polovica žensk). Pri moških je na prvem mestu rakavih obolenj rak pljuč, sledi rak kože in na tretjem mestu je rak debelega črevesa ter danke. Pri ženskah je najpogostejši rak dojke (okrog 1000 novih primerov bolezni), sledita rak kože in rak debelega črevesa ter danke.

Rak je bolezen, ki jo povzročajo številni dejavniki in ima pogosto zelo dolgotrajen potek.

Tako lahko od rakave spremembe celice do prvih znakov bolezni preteče nekaj desetletij. Bolezenski znaki ali bolečine se pri raku navadno pojavijo šele tedaj, ko je bolezen že napredovala. Pogosto lahko namreč blage simptome zgodnjega raka pripišemo kakšni drugi bolezni, zato pa je pomen primarne preventive v smislu promocije zdravja, podprte z izobraževanjem in ustreznim informiranjem širših množic v tem obdobju, toliko večji.

Na kaj morate biti pozorni?

- Pozorni morate biti na pojavnost bulice, ki je na istem mestu mesec dni, na ranice, ki se ne zacelijo – kjer koli na telesu, na pojav ranice v ustih (izključujoč afte ali herpes).
- Če opazite, da je materino znamenje spremeni obliko, svetlost ali barvo, se začelo rositi.
- Če nastopi nenadna krvavitev.
- Če imate dolgotrajne težave, kot sta hripavost in kašelj.
- Če vas napenja, imate bolečine v trebuhu, če se pojavljata slabost in bruhanje.
- Če imate občutek polne danke, če se pojavljajo spremembe pri odvajanju blata oziroma vode.
- Če ste shujšali brez kakršnega koli vzroka ...

In kaj lahko storite zase?

Upoštevanje Evropski kodeks proti raku lahko storite veliko:

- Ne kadite! Kadilci, čim prej opustite kajenje in ne kadite v navzočnosti drugih!
- Vzdržujte primerno telesno težo in pazite, da ne boste pretežki!
- Povečajte telesno dejavnost!



Telesna dejavnost je preventiva v boju proti raku.

- Povečajte dnevno porabo vseh vrst zelenjave in sadja in omejite količino živil z maščobami živalskega izvora!
- Omejite pitje alkoholnih pijač – vina, piva in žganih pijač!
- Izogibajte se čezmernemu sončenju in pazite, da vas, predvsem pa otrok, ne opeče sonce!
- Natančno spoštujte predpise, ki so namenjeni preprečevanju izpostavljenosti znanim karcinogenom. Upoštevajte vsa zdravstvena in varnostna navodila pri snoveh, ki bi lahko povzročale raka!



Foto: Matej Kodrin.

Omejite pitje alkoholnih pijač!

- Ženske, po 25. letu redno hodite na odvzem brisa materničnega vratu. Udeležujte se presejalnega programa za raka materničnega vratu, ki naj bo organiziran v skladu z evropskimi smernicami za zagotavljanje kakovosti!
- Ženske, po 50. letu redno hodite na mamografski pregled. Udeležujte se presejalnega programa, ki naj bo organiziran v skladu z evropskimi smernicami za zagotavljanje kakovosti mamografskega presejanja!
- Moški in ženske, po 50. letu redno hodite na preventivni pregled za odkrivanje raka debelega črevesa in danke. Udeležujte se presejalnega programa, ki naj bo organiziran tako, da zagotavlja kar največjo kakovost!
- Cepite se proti hepatitisu B!

Zavedati se je treba, da je zdravje naša pravica, skrb za zdravje pa naša dolžnost.

Zato se je treba udeleževati programov, ki so nam na razpolago.

- Presejalni program raka dojke

Prišlo je kot strela z jasnega ... Diagnoza RAK!!!

Ob tem ko vsakodnevno hitimo, obteženi z obveznostmi, skrbmi in z željami po boljši prihodnosti, nas lahko zelo hitro doleti, brez opozorila, kot strela z jasnega, in nas postavi na kruta tla realnosti – srečanje s hudo boleznijo. Rak!!!

Stvari, o katerih smo pred tem sicer kdaj celo razmišljali s sočutjem, saj se to zgodi vedno komu drugemu in ne nam samim, pa nenadoma kot orkan neusmiljeno podirajo, kot hišico iz kart, kar smo s trudom ustvarjali, v kar smo verjeli. Vse preprosto izgublja svoj smisel in mavrica tisočerih želja, ki smo jo nosili v srcu, se spremeni v eno samo, veliko, neizmerno željo: Premagati to kruto bolezen.

Minljivost življenja nam skuša olajšati grenkobo spoznanja o hudi bolezni, ko gre za pozna leta. Nihče pa ne bi smel občutiti takšne bolečine v srcu in nemoči, kot jo povzroči grožnja hude bolezni pri majhnem, nebolnem otroku. Morava priznati, da nama je vsekakor lažje brskati po teh težkih spominih zaradi srečnega razpleta, kot če bi bil epilog poguben. A grenkoba ostaja in nikoli, nikoli ne izgine.

Brez tistih, ki znajo in zmorejo razumeti stisko hudo bolnih in njihovih svojcev, bi bila naša dolga pot do ozdravitve še daljša, še težja, še samotnejša. Zato velja zahvala vsem, sodelavcem, prijateljem, znancem in vsem tistim, ki so tako ali drugače ponudili svojo pomoč, v prvi vrsti otroški zdravnici Magdalen Gruden Večko ter društvu za boj proti raku, ki ga vodi zdravnica Francka Šmid Borovnik.

Starši

DORA, ki naj bi do leta 2010 pokrival območje celotne Slovenije. V presejanju bodo na mamografski pregled vsako drugo leto vabljeni ženske med 50. in 69. letom starosti, torej v obdobju, ko je največja verjetnost, da obolijo za rakom na dojki.

Cilj programa je odkriti čim večje število bolnic v zgodnjem stadiju bolezni, torej dovolj zgodaj, s čimer se zmanjša umrljivost.

- Program ZORA (program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb) je namenjen ženskam med 20. in 64. letom starosti, ki v zadnjih treh letih niso bile na preventivnem ginekološkem pregledu in odvzemu brisa (test PAP). Program je zaživel in se izvaja.

- Program SVIT – državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesu in danki je namenjen ženskam in moškim v starosti od 50. do 70. leta starosti in bo, ko bo zaživel, za udeležence brezplačen.

Vloga Koroškega društva za boj proti raku Ravne

V okviru Koroškega društva za boj proti raku Ravne si prizadevamo z različnimi dejavnostmi (predavanja, svetovanja, pogovori, učne delavnice, informacijske stojnice, demonstracije samopregledovanja dojke in mod ...) problematiko rakavih obolenj čim bolj približati posamezniku, ob pojavu bolezni pa poudarjamo pomen sekundarne in terciarne preventive. Pri tem so nam v veliko pomoč posamezna društva, aktivni kmečkih žena, lokalne skupnosti, šole, delovne organizacije, medijske hiše itd., za kar smo jim zelo hvaležni.

Ivica Podrzavnik, dr. med.

KULTURNO DRUŠTVO MOHORJAN PREVALJE

V enajstih letih 33 knjig

V Družbenem domu na Prevaljah so 17. februarja predstavili tri nove knjige, ki jih je izdalo in založilo Kulturno društvo (KD) Mohorjan Prevalje. V enajstih letih obstoja je društvo, ki ga vodi Jožko Kert, ob mnogih t. i. drobnih tiskih izdalo in založilo skupaj že 33 knjig. Najnovejše so: pesniški zbirki *Zarasle stezice* Majde Senica Vujanovič ter *Kipi in stih* Igorja Grabca ter zbornik *Življenje in delo dr. Franca Sušnika*.



Med predstavitvijo novih knjig v založbi KD Mohorjan Prevalje: avtorja Igor Grabec in Majda Senica Vujanovič ter predsednik društva Jožko Kert

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Zarasle stezice

Majda Senica Vujanovič je upokojena učiteljica, po rodu iz Šentanela, ki zdaj živi v Mariboru. Piše prozo, poezijo in otroško literaturo.

Pesnica je svojo zadnjo zbirko *Zarasle stezice* posvetila svojemu očetu in svoji materi. V pesmi *Korenine* je zapisala: »V meni so, v tebi.//Ne moreš jih zatajiti.//Globoko poženo.//Ne moreš jih izruti.«

Pisec spremne besede **Miran Kodrin** je ob njeni poeziji ugotavljal: »Iz preprostih in iskrenih besednih okruškov veje ena sama ljubezen – ljubezen hčerke do staršev. V prepletu preteklosti in sedanjosti razkriva drobce mladostnih doživetij ob sobivanju z roditeljema ter naniza čustvene in miselne bisere ob vračanju domov in pohajkovanju po rodni grudi.«

Majda Senica Vujanovič je svoje pesmi razdelila v dve poglavji (*Mati, moja pesem je tvoja; Očetove njive*) in po ocenjevalčevem mnenju staršem upovedila spomenik iz besed, bralcem pa prišepnila, naj se tudi oni zavedo svojih korenin in tudi sami naredijo obračun svojih odnosov do prednikov.



Majda Senica Vujanovič

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Kipi in stih

Prof. dr. **Igor Grabec**, akademik, se je rodil leta 1939 v Slovenj Gradcu, živi pa v Ljubljani, kjer je bil predavatelj in raziskovalec na Fakulteti za strojništvo.

V prostem času kipari in piše pesmi, svoje izdelke je zdaj predstavil javnosti v, kot je v spremni besedi zapisal **Ciril Zlobec**, hibridni (likovno-pesniški) mini monografiji ali umetniški avtobiografiji, kjer oba dela živita v sožitju. »Če bi pri obeh teh dveh dejavnostih iskal nekakšen skupni imenovalec, bi ga odkril, bolj kot v podobnostih med likovnim in pesniškim delom, v samem kreativnem pristopu do obeh področij, in ta pristop poimenoval kot raziskovanje lepote.«

Kot je na predstavitvi na Prevaljah dejal Ciril Zlobec, se je Grabec uspel izogniti pritiskom sodobne civilizacije, ki sili v popolno posvečanje poklicu. Ob predanosti poklicu je našel zadovoljstvo še v komplementarnih dejavnostih, ki ga osmišljajo, zato je notranje bogatejši, saj kot človek izživi ustvarjalne, miselne in čustvene potenciale.

V knjigi sta poleg Zlobčeve ocene *Radost ustvarjanja* ali *raziskovanje lepote* objavljena še prispevka umetnostne zgodovinarke Anamarije Stibilj Šajn in Grabčevega profesorja Stanka Lodranta.



Pesnik in akademik
Ciril Zlobec

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.



Igor Grabec

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Življenje in delo dr. Franca Sušnika

To je zbornik predavanj in pričevanj s strokovnega posveta Življenje in delo dr. Franca Sušnika v okviru Enajstih Sušnikovih dnevov iz novembra 2008. leta. Na posvetu je sodelovalo mnogo uglednih predavateljev, Sušnikovih sopotnikov in poznavalcev njegovega dela in življenja.

Zbornik obsega dvanajst referatov in enajst pričevanj o Sušniku na 240 straneh. V dodatku so: prikaz Sušnikovega pouka slovenščine v letih 1951/52, njegova uglasbena besedila in programi dosedanjih Sušnikovih dnevov v letih 1998–2008.

Aprila knjiga ob 80-letnici Draga Plešivčnika

Podpredsednik Mohorjana **Janez Gorjanc** je v začetku aprila napovedal predstavitev knjige, posvečene 80-letnici prevaljskega rojaka, uveljavljenega zdravnika in nekdanjega direktorja slovenjgraške bolnišnice **Draga Plešivčnika**. Prvi del knjige, ki jo je avtor pisal zadnji dve leti, opisuje Plešivčnikovo mladost pod Brinjevo goro, drugi del pa njegovo strokovno in družbenopolitično delo. Izdelana je tudi njegova bibliografija.

A. Č.

PREDAVANJE DR. BORISA VEZJAKA

Kako doseči Platonove ideje

Torek, 10. februar 2009, je v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika že drugič potekal v znamenju humanističnih pogovorov. Gimnazija Ravne na Koroškem je v sodelovanju s knjižnico namreč pripravila sklop predavanj z naslovom Platon za začetnike.

Dr. **Boris Vezjak** je v svojem predavanju nekoliko poenostavljeno razložil Platonove ideje ter dojemanje in interpretacijo le-teh. Poudaril je, da Platonov nauk o idejah ni nikjer predstavljen kot takšen, da nauka o idejah pravzaprav ni, teorija idej je postavljena v kontekst Sokratove. V dialogih, značilnih za Platonova dela, namreč odseva filozofija Sokrata, Platonovega učitelja.

Vezjak je obrazložil ontološki in epistemološki status idej, ki so ločene od tega sveta, bivajo v inteligibilnem svetu, zato je dostop do njih zgolj umski. Podal pa je tudi argumente, ki podpirajo obstoj idej: metafizični argument iz nepopolnosti, epistemološki iz znanja ali znanosti, semantični preko množstva, logični iz iskanja definicij in mnemični iz spominjanja (ideje so predmet spominjanja).

Predavanje se je zaokrožilo z vprašanji iz občinstva, ki pa so, kot prejšnjokrat, prinesla zanimive razprave in konstruktivne kritike Platonove filozofije.

Ana Pisar



Dr. Boris Vezjak

Foto: Miran Kodrin.

TRETJA PREDSTAVA GLEDALIŠKEGA ABONMAJA NA RAVNAH

Spiritistična komedija

Tretja predstava gledališkega abonmaja v sezoni 2008/9 je bila v prenovljenem ravnem Kulturnem domu 12. februarja. Polna dvorana se je nasmejala ob gledanju Spiritistične komedije v režiji Iztoka Valiča.

Kratka vsebina: Pisatelj Charles in njegova druga žena Ruth povabita prijatelja dr. Bradmana in njegovo ženo ter madam Arcati na spiritistično seanso, ki bi lahko bila izkušnja in navdih za Charlesovo pisateljstvo. A seansa se ponesreči, madam Arcati namreč prikljče duha Charlesove prve žene Elvire, ki pa jo lahko vidi in sliši le on. Elvira ga želi zase, na ono stran, zato ga mora ubiti, a ubije njegovo drugo ženo. Spiritistične seanse stvari še bolj zapletejo, saj se Charlesu materializirata duha obeh žena. Na koncu madam Arcati ob pomoči služabnice Edith uspe dematerializirati obe ženi, a Charles le ni zares varen.

V okviru abonmaja, ki ga pripravlja Kulturno društvo Prežihovega Voranca v sodelovanju z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti – Območno izpostavo Ravne in s Koroškim zavodom za kulturo Ravne, se bosta zvrstili še dve predstavi: marca komedija Elling in aprila komedija Partnerski odnosi.

A. Č.



Igralci iz Gledališča za otroke in mlade Ljubljana: stoji Violeta Tomič (madam Arcati), sedijo Jan Bučar (dr. Bradman), Nina Ivanič (Ruth), Tina Uršič (Bradmanova žena), Jernej Kuntner (Charles) in skrajno desno Asja Kahrmanovič (Edith).

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

POROČILA

Intervencije PGE Koroškega gasilskega zavoda v februarju

Na ZGO-ju

7. 2. 2009 so poklicni gasilci sodelovali pri nudenju prve pomoči oboleli delavki BVD-ja, 10. 2. 2009 so sodelovali pri delovni nesreči v Sistemski tehniki, 11. 2. 2009 so po vklopu javljalnika za požar pregledali upravno zgradbo, 12. 2. 2009 so sodelovali pri delovni nesreči v Termomehaniki, 12. 2. 2009 so sodelovali pri delovni nesreči v Sistemski tehniki, 15. 2. 2009 so ob 4.50 in 9.30 sodelovali pri delovnih nesrečah v valjarni Metala Ravne, 18. 2. 2009 so po vklopu javljalnika požara pregledali upravno zgradbo, 19. 2. 2009 so po vklopu javljalnika požara pregledali proizvodne prostore jeklarne oziroma ulivališče, 23. 2. 2009 so sodelovali pri nudenju prve pomoči obolelemu delavcu valjarne, 27. 2. 2009 so po vklopu javljal-

nika požara pregledali upravno zgradbo in 28. 2. 2009 so po vklopu javljalnika požara pregledali proizvodne prostore Sistemske tehnike.

Druga pomoč in intervencije

1. 2. 2009 so poklicni gasilci intervenirali po prometni nesreči na Selah, 2. 2. 2009 pri prometni nesreči v Mislinji, 3. 2. 2009 pri prometni nesreči v Hudi luknji, 9. 2. 2009 ob iztekanju vode iz hidranta pri osnovni šoli na Javorniku, 10. 2. 2009 so iz svetlobnega jaška rešili domačo žival, 21. 2. 2009 so merili koncentracijo plina na Tolstem Vrhu, 24. 2. 2009 so posredovali pri požaru osebnega vozila na Javorniku in 27. 2. 2009 pri prometni nesreči v Doliču.

Direktor: Roman Lupuh, dipl. org.-men.

Kadrovska gibanja v januarju

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

Za določen čas so zaposlili po enega novega sodelavca v Sistemski tehniki in podjetju SŽ-Oprema Ravne, v Strojih pa imajo dva nova sodelavca. V drugih družbah ni bilo sprememb.

DRUŽBA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH 31. 1. 2009
PETROL ENERGETIKA	135
RAVNE	95
ŠTORE	40
KOROŠKI GASILSKI ZAVOD	14
SLOREST (ZGO Ravne)	29
SISTEMSKA TEHNIKA	256
SISTEMSKA TEHNIKA ARMAS	17
LITOSTROJ RAVNE (prej STROJI)	118
SŽ-OPREMA RAVNE	137

Informativni fužinar, št. 3, marec 2009. Glasilo družb, nastalih iz Železarne Ravne. ISSN: C500-0572.

Založnik: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem.

Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, lektor Miran Kodrin, prof.

Tel.: (02) 870 6441. Faks: (02) 82 23 013. Elektronski naslov: andreja.cibron@metalaravne.com. Prelom in tisk: ZIP center, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem. Naklada: 790 izvodov.

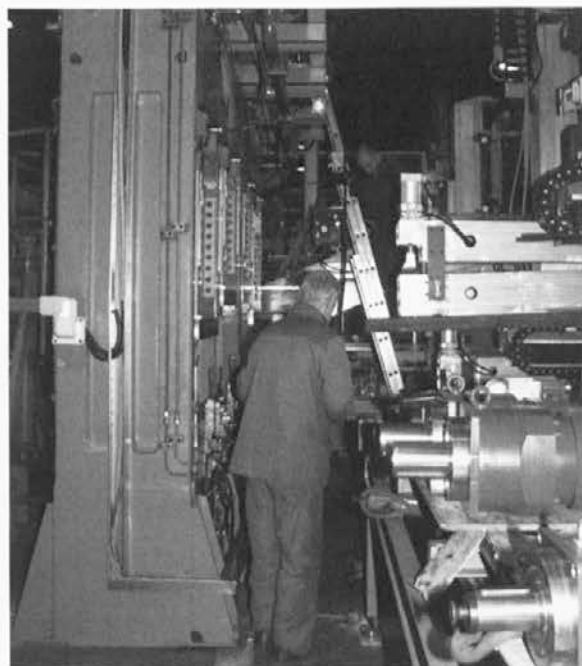
Objavljenih prispevkov ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

Prekinitve delovnega razmerja

Iz Sistemske tehnike sta sporazumno odšla dva sodelavca, eden pa se je upokojil. Pogodba o zaposlitvi za določen čas je potekla trem sodelavcem podjetja SŽ-Oprema Ravne. V drugih družbah ni bilo sprememb.

Pripis: Objavljamo podatke le za večje družbe, ki še naročajo Informativni fužinar.

Po podatkih kadrovskega oddelka podjetij povzela A. Č.



Motiv iz proizvodne hale Opreme Ravne

RAZVEDRILO

Svetovni književniki v premetankah

Navodilo: Iz desetih izjav lahko s prestavljanjem črk v poudarjenih besedah dobite imena in priimke besednih ustvarjalcev.

1. Preden sem opustil novinarski **CEH**, sem prebral ogromno **SKLADNJIC** parlamentarnih spisov, nato pa sem se **RES** posvetil samo leposlovju.
2. Že **HORAC ZABLODENE** ustvarjalce v Ars poetici poučuje, da naj bo besedna umetnost vzgojna, zabavna in koristna.
3. **PENALE** – dveletni zapor – sem preživel v krščanski gorečnosti in se pokesal za zločin. Pesniškemu sobratu in **RIVALU** sem v navalu ljubosumnosti s pištolo zadal rano.
4. Ustvarjalni **ELAN** je **SPRELET** besed, nagrada in blagodejni **HAMAM**.
5. Pomlajena **LIRA** je muževno radostna kot v soku kipeča **DEBELCA**, odeta v pajčolanast **SURAH**.
6. **NESTVARNE** želje se kot dimne **VIJUGE** izgublajo v **GRIČEVJE** utvar.
7. Knjižni **MOLJ** je v **SVOJIH** blodnjah, **DOTIKAJOČ** se podzavestnih **SFER**, podoben poigravanju vetra na **VODI**.
8. **VELIČAV** gospod in **POHOTNA** dama sta plesala pozno **V NOČ**.
9. **VELIČASTNO KLITJE** narave pisateljem krepi ustvarjalno **VOLJO**.
10. V medčloveških odnosih se je nabralo toliko blata in **SKRNINE**, da bodo številne družbene **HIBE** obdelovale še generacije književnikov.

Miran Kodrin



Foto: Miran Kodrin.

Kraljestvo Kralja Matjaža v zimski idili

Rešitve:
 1. CHARLES DICKENS
 2. HONORE DE BALZAC
 3. PAUL VERLANE
 4. STEPHANE MALLARME
 5. CHARLES BAUDELAIRE
 6. IVAN SERGEJEVIČ
 TURGENJEV
 7. FJODOR MIHAILOVIČ
 DOSTOJEVSKI
 8. ANTON PAVLOVIČ
 ČEHOV
 9. LEV NIKOLAJEVIČ
 TOLSTOJ
 10. HENRIK IBSEN